ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

DOI: https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2(31)-291-311
УДК 336.71:332.1:004
JEL Classification: G21; G20; O33; R11

Наталія Володимирівна Іванова

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і торгівлі
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: ivanova.nat.vlad@gmail.com. **ORCID:** http://orcid.org/0000-0001-6622-7310
ResearcherID: I-3574-2016

Ольга Володимирівна Попело

доктор економічних наук, доцент кафедри менеджменту та державної служби
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: popelo.olha@gmail.com. **ORCID:** https://orcid.org/0000-0002-4581-5129
ResearcherID: I-8572-2016

ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРЕДИТНИХ УСТАНОВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

***Анотація**. У статті підкреслено зростаючу взаємозалежність між фінансовою інфраструктурою, процесами цифровізації та розвитком електронної комерції, яка одночасно виступає драйвером попиту на фінансові послуги й індикатором ефективності інфраструктурних механізмів. Маркетингово-логістична інфраструктура в умовах цифрової економіки виконує функцію інтеграційного елементу між кредитною системою та ринком фінансових послуг, забезпечуючи трансформацію фінансових ресурсів у реальні економічні результати через канали збуту, постачання та споживання. Для виявлення просторових диспропорцій і оцінювання регіональної стійкості авторами запропоновано інтегральний Індекс стійкості регіональної кредитної інфраструктури (RCIRI), який базується на чотирьох компонентах, розрахунки якого виявили суттєву територіальну асиметрію. Обґрунтовано необхідність диференційованої регіональної інфраструктурної політики, спрямованої на зменшення диспропорцій, посилення цифрового доступу до фінансових послуг та підвищення адаптивної спроможності кредитної системи в умовах сучасних економічних і безпекових викликів.*

***Ключові слова:** ринок фінансових послуг; кредитна установа; інфраструктура; електронна комерція; регіональний розвиток; сталий розвиток; маркетинг; логістика; цифровізація; регіон.*
Рис.: 4. Табл.: 2. Бібл.: 16.

Постановка завдання. В умовах глобальної цифрової трансформації, посилення макроекономічної нестабільності та структурних викликів, зумовлених воєнними діями, особливої актуальності набувають питання інфраструктурного забезпечення сталого розвитку кредитної системи та ринку фінансових послуг України. Сучасна кредитна система функціонує в середовищі високих ризиків, зростаючих вимог до фінансової стійкості, безпеки трансакцій і доступності фінансових ресурсів для суб'єктів господарювання і населення. За таких умов ключову роль відіграє формування ефективної фінансової та цифрової інфраструктури, здатної забезпечити безперервність надання фінансових і кредитних послуг, адаптивність до кризових явищ і відповідність принципам сталого розвитку.

Розвиток цифрових технологій суттєво трансформує архітектуру ринку фінансових послуг, зумовлюючи зміну традиційних моделей функціонування банківських і небанківських фінансових установ, активне впровадження fintech-рішень, цифрових платіжних інструментів, дистанційного кредитування та онлайн-каналів взаємодії зі споживачами. Ці процеси посилюють взаємозв'язок між фінансовою

(cc) BY-NC

інфраструктурою та іншими сегментами цифрової економіки, зокрема електронною комерцією, яка виступає одночасно драйвером попиту на фінансові послуги та індикатором ефективності їх інфраструктурного забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження інфраструктурного забезпечення сталого розвитку кредитних установ дедалі частіше розглядають інфраструктуру як комплекс інституційних, технологічних і мережевих механізмів, що забезпечують безперервність фінансового посередництва та стійкість банківської системи. Наразі сформоване широке коло зарубіжних і вітчизняних учених, які досліджують окремі аспекти цієї тематики. У працях зарубіжних учених, зокрема Ф. Аллена (F. Allen) і Д. Гейла (D. Gale), фінансова інфраструктура визначається як системоутворюючий елемент економічної стабільності, тоді як Р. Левін (R. Levine) підкреслює її значення для довгострокового економічного зростання через ефективну мобілізацію ресурсів. Питання фінансової стійкості та функціонування кредитних установ у кризових умовах також розкриваються в роботах К. Райнхарт (C. Reinhart) і М. Кінга (M. King), які доводять, що якість фінансової інфраструктури визначає здатність системи протистояти макроекономічним та інституційним шокам.

Окремий напрям сучасної літератури присвячений цифровій трансформації ринку фінансових послуг та розвитку fintech-екосистеми. К. Шваб (K. Schwab) трактує цифровізацію як ключовий фактор структурних змін у фінансовому секторі, що стимулює платформізацію, автоматизацію та зростання ролі даних. Д. Арнер (D. Arner), Я. Барберіс (J. Barberis) і Р. Баклі (R. Buckley) обґрунтовують, що fintech трансформує традиційні моделі банківської діяльності, посилюючи значення цифрових каналів, API-рішень і нових підходів до оцінки ризиків.

У вітчизняній науці проблематика цифровізації кредитних установ і розвитку інфраструктури фінансового ринку досліджується такими авторами, як Гасій О. [6], Грудзевич У. [12], Демчишак Н. [8], Дубина М. [9; 10], Лоїк А. [8], Лоїк Р. [8], Пшик Б. [12], Рошко Н. [6], Рубанов П. [13], Скорба О. [6], які акцентують увагу на ролі цифрових технологій у підвищенні конкурентоспроможності фінансових інститутів і трансформації регіональних ринків фінансових послуг. Практичні аспекти розвитку платіжної інфраструктури та її зв'язку з електронною комерцією висвітлюються у працях Ю. Терешко [16] та Г. Толкачової [16]. Важливим трендом останніх років є розвиток відкритого банкінгу (open banking) як інфраструктурного інституту цифрового фінансового ринку. Теоретичні засади open banking та його вплив на конкуренцію розглядаються у працях П. Вонга (P. Wong) та М. Зачаріадіса (M. Zachariadis), які доводять, що API-архітектура трансформує фінансовий ринок у напрямі платформізації. В українських публікаціях, зокрема у роботах І. Скоропад [14], Гордей О. [7], Середа Є. [7] наголошується на стратегічному виборі моделей open banking для банківських установ та ризиках кібербезпеки.

Водночас регіональний вимір фінансової інфраструктури, питання якого розкриває у своїх роботах Бабух І. [5], узгоджується з теоріями просторової концентрації економічної активності, розвиненими П. Кругманом (P. Krugman) і М. Портером (M. Porter), які доводять, що нерівномірність розвитку регіонів впливає на доступність фінансових ресурсів та інституційну спроможність кредитних установ. Таким

(cc) BY-NC

чином, сучасний науковий дискурс підтверджує, що сталий розвиток кредитних установ в умовах цифрової трансформації визначається не лише фінансовими показниками, а й рівнем розвитку інфраструктури регіональних ринків фінансових послуг.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. У контексті поточної ситуації в країні надзвичайно важливим є питання регіонального виміру розвитку фінансової та кредитної інфраструктури, оскільки асиметрія доступу до фінансових ресурсів, нерівномірність цифрового покриття, відмінності в рівні розвитку платіжних і логістичних мереж безпосередньо впливають на економічну активність територій, інвестиційну привабливість та стійкість локальних ринків. У цьому контексті електронна комерція та цифрові канали збуту товарів і послуг формують додаткове навантаження на фінансову інфраструктуру, актуалізуючи потребу у розвитку сучасних платіжних систем, інструментів кредитування, фінансової безпеки та регуляторного супроводу.

Отже, дослідження інфраструктурного забезпечення розвитку кредитної системи й ринку фінансових послуг в умовах цифровізації та сучасних викликів є науково і практично значущим та потребує поглиблення в напрямку визначення стратегічних напрямів модернізації інфраструктурного забезпечення, підвищення ефективності його функціонування та забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіональних ринків.

Мета статті. Метою статті є обґрунтування теоретико-методичних засад інфраструктурного забезпечення сталого розвитку кредитних установ в умовах цифрової трансформації регіональних ринків фінансових послуг України, а також виявлення регіональних особливостей функціонування фінансової інфраструктури та надання рекомендацій щодо забезпечення стійкості та її подальшого розвитку.

Виклад основного матеріалу. Цифровізація у сучасному вимірі формує технологічну основу трансформаційних процесів в економіці, переводячи комунікації, дані й більшість операцій у цифрове середовище та знижуючи транзакційні витрати. На цій основі електронна комерція виступає прикладною формою реалізації цифровізації на споживчих ринках, оскільки вона дозволяє масштабувати бізнес, робити дистанційний вибір, здійснювати купівельні операції та віддалено надавати послуги, поєднуючи інформаційні, товарні й фінансові потоки на відповідних платформах. Водночас e-commerce є неможливою без розвинених ринків фінансових послуг, адже кожна онлайн-угода потребує платіжної інфраструктури (еквайринг, перекази, електронні гаманці, миттєві платежі) і часто включає фінансові інструменти управління ризиками та забезпечення довіри (ідентифікація, антифрод та кіберзахист). Розвиток електронної комерції стимулює модернізацію фінансового сектору, підвищуючи попит на швидкі та безпечні цифрові платежі, API-інтеграції, fintech-рішення та персоналізовані продукти.

Кредитні установи в такій моделі споживчих ринків переходять від ролі «обслуговуючих» фінансових посередників до активних учасників цифрових платформ, інтегруючи кредитні продукти безпосередньо в клієнтський супровід. Саме вони забезпечують масштабування споживчого кредитування та розстрочки (BNPL) у точці продажу, автоматизований скоринг на основі транзакційних і поведінкових даних, а також підтримку безперервності фінансових потоків через

(cc) BY-NC

розвиток платіжної та цифрової інфраструктури. У регіональному вимірі це означає, що рівень цифрової зрілості територій [5] (доступність інтернету, цифрові навички, проникнення онлайн-сервісів) і конфігурація фінансової інфраструктури визначають нерівномірність розвитку електронної комерції та, відповідно, трансформацію регіональних ринків фінансових послуг і стійкість кредитних установ.

Електронна комерція виступає однією із пріоритетних форм організації бізнесу, що охоплює як первинну, так і вторинну ланку бізнес-процесів компанії. Її інноваційний розвиток став можливим у результаті поширення інформаційних технологій і широкого використання цифровізації, а активності цей процес набув під час пандемії. Впровадження цифрових технологій в адаптивне управління маркетингово-логістичною діяльністю спричинили транспозицію бізнес-відносин із традиційного простору до віртуального, що сприяло формуванню в соціальному середовищі комплексу віртуальних потреб, задоволення яких стає можливим на основі інформаційно-комунікаційних ресурсів мережі Інтернет. Результатом впливу цифрових технологій стало формування цифрового бізнес-середовища та маркетингового потенціалу, що реалізує завдання соціальної та економічної взаємодії між бізнес-структурою та ринком. Таким чином, інноваційні технології обумовили рефлексію маркетингово-логістичної діяльності підприємств появою нових технологій збуту і просування продукції, що дозволило підняти функції маркетингу на кардинально новий рівень та підсилити нові концептуальні позиції маркетингу [2].

Нині електронна комерція має провідне значення для розвитку як національної економіки, так і економіки окремого регіону, та виступає значущим фактором її функціонування. При цьому важливо акцентувати увагу на територіальному рівні електронної комерції, що має задовольнити потреби конкретного ринку та споживачів окремого територіального формування. Зміцнення позицій електронної комерції на світовому ринку залежить від наявності системи конкретних науково обґрунтованих заходів інноваційної політики підприємств, що значно ускладнене в умовах соціально-економічної нестабільності та посилення асиметрії інформації у сфері прийняття маркетингових рішень в умовах ризику.

Інфраструктурне забезпечення електронної комерції є критично важливим фактором, оскільки від його розвиненості залежить можливість перетворити онлайн-попит на реальну угоду, та зробити це швидко, безпечно й передбачувано для клієнта та бізнесу. У системі e-commerce кожна операція залежить від узгодженої роботи кількох інфраструктурних підсистем: цифрової (канали доступу й дані), платіжної (розрахунки), логістичної (доставка), сервісної (підтримка/повернення) та регуляторно-безпекової (довіра, захист даних, антифрод). У разі наявності «вузьких місць» виникає розрив у ланцюгу цінності, знижується конверсія, зростають витрати і ризики, а бізнес втрачає клієнта. Водночас сучасні виклики, зокрема, зростання кіберзагроз, перебої в енергопостачанні, зниження довіри до фінансових інститутів, обмежений доступ малого і середнього бізнесу до кредитних ресурсів зумовлює необхідність застосування стратегічного підходу до управління розвитком інфраструктури ринку фінансових послуг. Такий підхід має поєднувати інституційні, технологічні та організаційні механізми, спрямовані на

(cc) BY-NC

підвищення фінансової інклюзії, стійкості кредитної системи та її здатності підтримувати економічне відновлення і довгострокове зростання.

Основною умовою поширення використання електронної комерції в маркетингово-логістичній діяльності підприємств є збільшення потенційних можливостей, які надає мережа Інтернет покупцям для придбання товарів і послуг, що одночасно впливає на зростання рівня присутності комерційних організацій у цій мережі. Так, загальний світовий обсяг продажів тільки у споживчому сегменті щорічно вже давно перевищує відмітку 1 трлн дол. [1] і має постійну тенденцію до зростання. Цьому є просте пояснення: за рахунок використання цифрових технологій компанії отримують конкурентну перевагу за рахунок зменшення витрат часу та трансакційних витрат. Згідно з інформацією, наданої в офіційному звіті Global Digital 2022, на кінець 2022 року рівень охоплення населення світу Інтернетом становив 59,5%, а питома вага населення, що користуються мобільними телефонами – 59,5%. При цьому 27,5 % населення використовують Інтернет для проведення онлайн-покупок. Основна вікова група населення – користувачі віком до 44 %, відповідно в подальшому прогнозується приріст купівельної спроможності та поширення використання платформ електронної комерції. Внаслідок цього зростатиме навантаження на логістичну інфраструктуру, що потребуватиме комплексних заходів щодо її удосконалення [1]. Лідерами у сфері електронної комерції вважаються Китай, США, Великобританія, Японія та Німеччина (рис. 1).

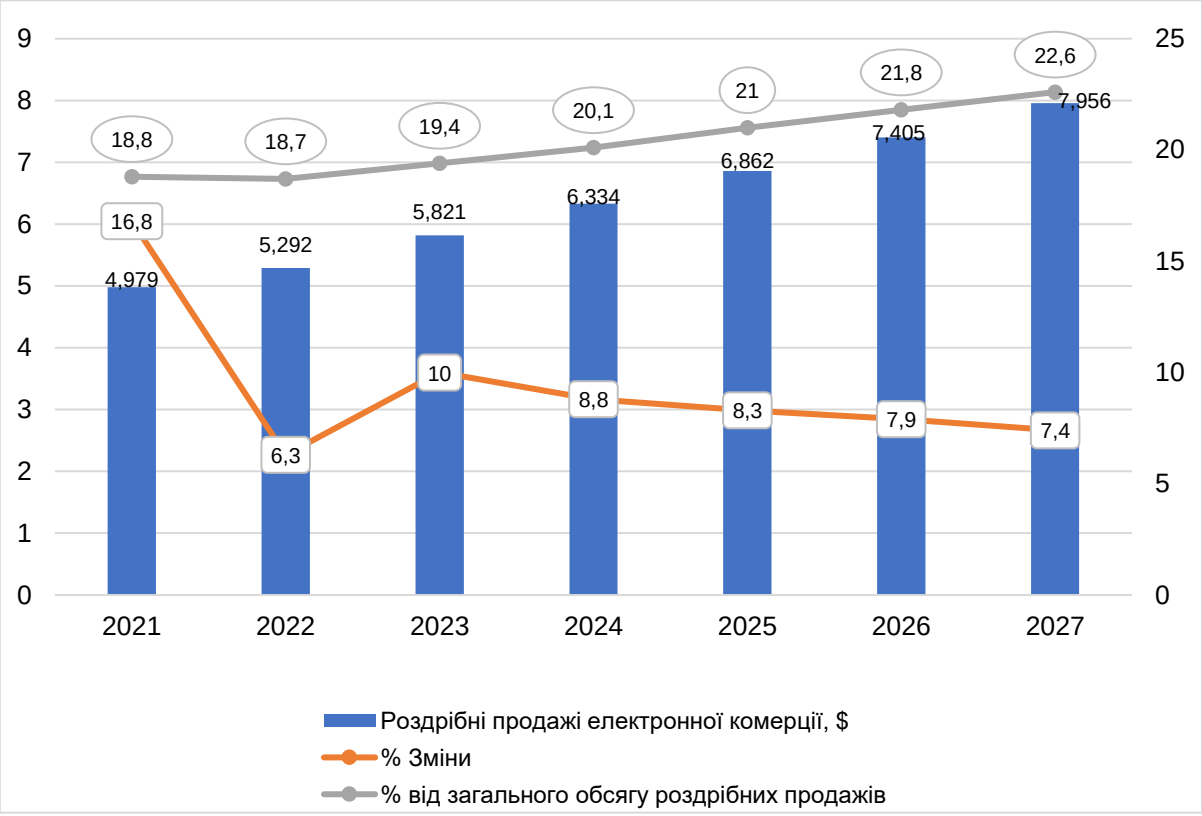

Рис. 1. Світове поширення e-commerce угод, 2021-2027

***Джерело**: https://www.statista.com.*

(cc) BY-NC

В умовах цифровізації економіки та трансформації ринку фінансових послуг інструменти споживчого і торговельного кредитування набувають нового функціонального значення, виходячи за межі класичних банківських операцій. Їх інтеграція у маркетингові платформи електронної комерції формує якісно нову модель взаємодії між кредитною системою, суб'єктами господарювання та споживачами, що безпосередньо впливає на платоспроможний попит, масштаби ринків збуту та економічну активність регіонів.

Цифрові платформи електронної комерції дедалі частіше виступають не лише каналами реалізації товарів і послуг, а й точками доступу до фінансових і кредитних продуктів. Такі інструменти, як споживче кредитування, розстрочка платежів (Buy Now Pay Later), кредитні ліміти, факторинг, торговельні кредити для малого і середнього бізнесу, інтегруються безпосередньо у маркетингові інтерфейси онлайн-магазинів і платформ. У результаті фінансова послуга стає складовою маркетингової пропозиції, а рішення про купівлю тісно пов'язане з доступністю кредитних ресурсів [3].

З позиції маркетингової інфраструктури інтегровані кредитні інструменти виконують функцію стимулювання платоспроможного попиту, оскільки дозволяють зменшити часовий розрив між виникненням потреби та можливістю її фінансового забезпечення. Для споживачів це означає підвищення доступності товарів і послуг, зниження бар'єрів входу на ринок та зростання споживчої активності. Для підприємств відбувається розширення клієнтської бази, зростання обсягів продажів і підвищення ефективності маркетингових кампаній.

Водночас торговельне кредитування, орієнтоване на суб'єктів електронної комерції, відіграє важливу роль у забезпеченні безперервності логістичних процесів. Доступ до короткострокових кредитних ресурсів дозволяє підприємствам фінансувати закупівлю товарів, формування запасів, складське зберігання та транспортні операції, що є критично важливим в умовах нестабільних ланцюгів постачання та зростання логістичних витрат. Таким чином, кредитні інструменти стають елементом логістичної інфраструктури, опосередковано впливаючи на швидкість обороту капіталу та фінансову стійкість бізнесу.

Інтеграція кредитування в маркетингово-логістичну інфраструктуру електронної комерції має також системне значення для розвитку кредитної системи в регіональному вимірі. По-перше, цифрові платформи дозволяють фінансовим установам розширювати охоплення клієнтів, знижувати трансакційні витрати та використовувати альтернативні джерела даних для оцінки кредитоспроможності. По-друге, активізація кредитування в електронній комерції сприяє розвитку малого і середнього бізнесу, який отримує доступ до фінансових ресурсів без необхідності традиційної банківської інфраструктури [3].

В аспекті регіонального розвитку інтегровані кредитні інструменти сприяють підвищенню економічної активності територій, особливо в умовах обмеженої фізичної присутності банківських установ або нерівномірного розвитку фінансової інфраструктури. Через цифрові маркетингові канали фінансові послуги стають доступними для ширшого кола суб'єктів господарювання та населення, що сприяє фінансовій інклюзії, розвитку підприємництва та зростанню внутрішнього попиту. Однією з ключових характеристик сучасного етапу цифрової трансформації ринку

(cc) BY-NC

фінансових послуг України є посилення регіональної нерівномірності розвитку фінансово-кредитної інфраструктури. Сталий розвиток кредитних установ значною мірою визначається не лише їхньою фінансовою стійкістю, але і здатністю забезпечувати доступність кредитних ресурсів і фінансових сервісів у різних регіонах країни. У цьому контексті регіональний вимір інфраструктурного забезпечення набуває особливої актуальності, оскільки відображає структурні диспропорції у розміщенні фінансових потоків, мережевих ресурсів та інституційних можливостей кредитної системи.

Аналіз статистичних даних Національного банку України щодо кількості структурних підрозділів банків у регіонах свідчить про суттєве скорочення фізичної присутності кредитних установ упродовж 2020-2025 років [15]. Загалом по Україні кількість діючих структурних підрозділів банків зменшилася приблизно на третину – з 14658 станом на 01.10.2020 до 9826 станом на 01.10.2025, що є результатом як цифровізації фінансових послуг і переходу до дистанційних каналів обслуговування, так і впливу кризових факторів, зокрема воєнних ризиків.

Найбільш різке скорочення банківської інфраструктури спостерігається у прифронтових та тимчасово окупованих регіонах. Так, у Донецькій області мережа структурних підрозділів скоротилася майже на 89%, у Херсонській на 84%. Це формує суттєві інфраструктурні обмеження щодо доступу населення та бізнесу до фінансових і кредитних послуг. Водночас у низці західних регіонів скорочення мережі відбулося менш інтенсивно (Вінницька, Івано-Франківська, Тернопільська області), що може свідчити про відносну стійкість фінансової інфраструктури та зростання економічної активності внаслідок релокаційних процесів.

Інфраструктурне забезпечення сталого розвитку кредитних установ характеризується також значною територіальною концентрацією кредитного портфеля. Згідно з даними НБУ, станом на кінець листопада 2025 року майже 60% загального обсягу кредитів зосереджено у Київському регіоні (м. Київ та Київська область) і становить понад 807 млрд грн [11]. Наступними за обсягами кредитування є Львівська, Дніпропетровська та Одеська області, проте їх частки суттєво нижчі. Подібна концентрація кредитних потоків свідчить про централізацію фінансового посередництва та різні можливості регіонів щодо залучення кредитних ресурсів, що створює нерівномірність умов для розвитку бізнесу та інвестиційної активності.

Депозитна база населення і підприємств також має виражений регіональний дисбаланс. За даними НБУ, понад 52 % депозитів акумулюється у Київському регіоні (понад 1,56 трлн грн) [15]. Водночас значні обсяги депозитів формуються у промислово розвинених регіонах, а саме у Дніпропетровській, Львівській, Харківській областях. Регіональна асиметрія депозитної бази впливає на ресурсні можливості кредитних установ щодо фінансування економіки, оскільки депозити залишаються одним із ключових джерел кредитних ресурсів.

Для оцінки ефективності регіонального фінансового посередництва доцільно використовувати показник співвідношення кредитів до депозитів, що відображає рівень використання залучених ресурсів у кредитуванні (табл. 1).

(cc) BY-NC

Таблиця 1

Регіональні диспропорції кредитно-депозитного співвідношення станом на 01.12.2025 р.

Кластер регіонів	Області	Співвідношення кредитів до депозитів
Найвищі значення	Волинська	~0,67
	Миколаївська	~0,64
	Тернопільська	~0,56
	Львівська	~0,55
	Київська та м.Київ	~0,52
Найнижчі значення	Донецька	~0,08
	Херсонська	~0,22
	Сумська	~0,25
	Запорізька	~0,27

***Джерело**: розраховано за даними НБУ [15].*

Низькі значення показника у східних і південних регіонах відображають глибоке просідання кредитної активності та інфраструктурні втрати, що створює ризики фінансової фрагментації. Вищі значення в частині західних областей можуть свідчити про активізацію кредитування в умовах релокації бізнесу та зміни регіональної структури економічної активності. Таким чином, регіональний аналіз інфраструктурного забезпечення кредитних установ України у 2020-2025 роках демонструє поглиблення диспропорцій між регіонами щодо доступу до фінансових ресурсів, та значну концентрацію кредитних і депозитних потоків у столичному регіоні. Суттєве скорочення фізичної мережі банківських установ і посилення цифрового формату надання послуг підкреслює зростання ролі цифрової інфраструктури як компенсаторного механізму в умовах скорочення фізичної присутності кредитних установ.

Для деталізації виявлених регіональних диспропорцій інфраструктурного розвитку, який наразі є одним із ключових викликів для забезпечення сталого розвитку кредитної системи України та формування ефективного ринку фінансових послуг в умовах цифрової трансформації, пропонуємо розрахувати *індекс стійкості регіональної кредитної інфраструктури* (*Regional Credit Infrastructure Resilience Index, RCIRI*). Цей індекс має порівняльний характер, що на наш погляд, дає можливість ранжувати регіони України за сукупністю ресурсних, кредитних та інфраструктурних характеристик.

Пропонуємо чотири компоненти-складові RCIRI, які відображають ключові аспекти інфраструктурного забезпечення кредитних установ:

1. Кредитна концентрація регіону (ресурс використання фінансового посередництва):

$$S_r^L = \frac{L_r}{\sum_k L_k}, \quad (1)$$

де L_r – обсяг кредитів у регіоні *r*.

2. Депозитна концентрація регіону (ресурсна база кредитних установ):

$$S_r^D = \frac{D_r}{\sum_k D_k}, \quad (2)$$

(cc) BY-NC

де D_r – обсяг депозитів у регіоні r.

3. Кредитно-депозитне співвідношення (індикатор інтенсивності фінансового посередництва та використання ресурсів):

$$R_r = \frac{L_r}{D_r}. \quad (3)$$

4. Динаміка фізичної інфраструктури (зміна доступності/мережевої присутності кредитних установ):

$$\Delta B_r = \frac{B_{r,2025} - B_{r,2020}}{B_{r,2020}} \cdot 100 \quad (4)$$

де $B_{r,2020}$, $B_{r,2025}$ – кількість діючих структурних підрозділів банків у регіоні *r* на 01.11.2020 та 01.11.2025 відповідно.

Оскільки складові мають різні одиниці виміру та масштаби, застосовано min-max нормалізацію для приведення кожної компоненти до інтервалу [0;1]:

$$N(x_r) = \frac{x_r - \min(x)}{\max(x) - \min(x)} \quad (5)$$

де *x* – відповідна компонента (наприклад, S_r^L, S_r^D, R_r, ΔB_r), min*(x)* та max*(x)* визначаються по сукупності регіонів.

Після нормалізації інтегральне значення індексу для регіону *r* розраховується як середнє арифметичне чотирьох нормалізованих компонентів:

$$\mathrm{RCIRI_r} = \frac{1}{4}[\mathrm{N(S_r^L)} + \mathrm{N(S_r^D)} + \mathrm{N(R_r)} + \mathrm{N(\Delta B_r)}] \quad (6)$$

Отже, відповідно до наведеної методології, вищі значення *RCIRI* означають кращу відносну позицію регіону за сукупністю ресурсної бази (депозити), кредитної активності, інтенсивності фінансового посередництва та динаміки мережевої інфраструктури. Зауважимо, що запропонований індекс має порівняльний (рейтинговий) характер і призначений для виявлення регіональних диспропорцій інфраструктурного забезпечення кредитних установ. При цьому важливо враховувати, що компоненти S_r^L та S_r^D відображають ефект масштабу регіону (концентрацію фінансових потоків), тоді як R_r та ΔB_r – інтенсивність і структурну динаміку.

Розраховані значення *RCIRI* наведено в табл. 2.

Розрахунок Індексу стійкості регіональної кредитної інфраструктури (RCIRI) для регіонів України (на основі обсягів кредитів і депозитів у розрізі регіонів станом на кінець листопада 2025 року та динаміки кількості діючих структурних підрозділів банків на 01.10.2020 - 01.10.2025) дозволив виявити суттєві просторові диспропорції інфраструктурного забезпечення сталого розвитку кредитних установ. Отримані значення демонструють виражену асиметрію: абсолютним лідером є м. Київ та Київська область (RCIRI ≈ 0,907), що відображає концентрацію фінансових потоків та інституційну роль столичного макрорегіону у національній кредитній системі. Водночас більшість регіонів формує компактну «середню групу» зі значно нижчими значеннями, що підтверджує структурну централізацію регіональних ринків фінансових послуг.

Таблиця 2

(cc) BY-NC

Індекс стійкості регіональної кредитної інфраструктури за регіонами України станом на 01.11.2025 р.

Регіон	RCIRI	Обсяг кредитів у регіоні, млн грн на 01.11.2025	Обсяг депозитів у регіоні, млн грн на 01.11.2025	Кредит-но-депозитне співвідно-шення (Loans/Deposits)	Кількість діючих структурних підрозді-лів банків у регіоні		Динаміка фі-зичної інфра-структури, %
					01.11. 2020	01.11. 2025	
м. Київ та Київська обл.	0,907	807481,8	1563384	0,516	1358	1021	-24,8
Волинська	0,499	22906	33973,1	0,674	142	113	-20,4
Львівська	0,485	85573,4	155032,4	0,552	497	393	-20,9
Тернопільська	0,453	15319,3	27338,2	0,56	130	106	-18,5
Миколаївська	0,453	23512,6	37014	0,635	192	133	-30,7
Хмельницька	0,425	20240,1	42538,2	0,476	174	144	-17,2
Івано-Франківська	0,417	17604,3	38807	0,454	199	166	-16,6
Вінницька	0,413	22774,6	52826,8	0,431	234	197	-15,8
Одеська	0,403	54233,4	117509,8	0,462	546	380	-30,4
Кіровоградська	0,398	14083,2	32502,9	0,433	156	126	-19,2
Черкаська	0,391	20398,7	48811,4	0,418	196	155	-20,9
Рівненська	0,376	14057,9	33033,9	0,426	159	118	-25,8
Дніпропетровська	0,372	83005,9	288534,3	0,288	677	484	-28,5
Чернівецька	0,369	7304,3	19861,7	0,368	108	88	-18,5
Закарпатська	0,363	8736	21934,2	0,398	165	124	-24,8
Полтавська	0,348	21725,2	69476,9	0,313	327	256	-21,7
Житомирська	0,322	11959,7	42165,9	0,284	186	141	-24,2
Харківська	0,304	45804,6	131472,1	0,348	556	291	-47,7
Сумська	0,295	11925	47083,6	0,253	179	127	-29,1
Чернігівська	0,291	10842,9	38671,4	0,28	190	126	-33,7
Запорізька	0,243	21088,4	76977,7	0,274	324	155	-52,2
Херсонська	0,112	3705,9	16512,7	0,224	178	28	-84,3
Донецька	0,04	3372,1	42709,5	0,079	347	38	-89

***Джерело**: розраховано на основі [11; 15].*

За результатами ранжування до *кластера регіонів із найвищими значеннями RCIRI* (після столичного макрорегіону) віднесено Волинську (0,499), Львівську (0,485), Тернопільську (0,453), Миколаївську (0,453) та Хмельницьку (0,425) області. Їхня відносно сильна позиція зумовлена поєднанням двох факторів: вищого кредитно-депозитного співвідношення (інтенсивність фінансового посередництва) та/або меншого скорочення мережі діючих підрозділів банків у 2020-2025 рр., що інтерпретується як збереження критично важливої «контактної» інфраструктури на тлі цифровізації. Зокрема, для частини західних регіонів помірне

(cc) BY-NC

скорочення мережі (переважно близько -16%…-21 % у більшості західних областей-лідерів підсилює компонент “інфраструктурної стійкості”) поєднується з порівняно активнішим кредитуванням щодо депозитної бази (тобто вищий рівень перетворення депозитної бази у кредитування), що може відображати адаптацію економічної активності та стійкіший попит на фінансові послуги. Столичний регіон, навпаки, формує лідерство переважно за рахунок масштабу (найбільші частки кредитів і депозитів компенсують навіть помітне скорочення мережі (-24,8 %)), що є системною характеристикою українського фінансового ринку.

Для *кластера регіонів середнього рівня RCIRI* показовим є те, що навіть економічно потужні регіони (зокрема промислові центри) можуть демонструвати нижчі значення індексу, якщо кредитна функція відстає від ресурсної бази (низький Loans/Deposits) та/або спостерігається значне скорочення мережі, що опосередковано свідчить про обережність кредитної політики в умовах ризиків, зміни структури корпоративних фінансових потоків і підвищення вимог до управління ризиками.

Середній сегмент індексу формують області з помірною інфраструктурною стійкістю, де відсутній «домінуючий драйвер» зростання. До цієї групи належать, зокрема, Івано-Франківська (0,417), Вінницька (0,413), Одеська (0,403), Кіровоградська (0,398), Черкаська (0,391), Рівненська (0,376). Для них характерні або збалансовані значення компонентів без різких провалів, або взаємна компенсація: наприклад, більші фінансові обсяги частково нівелюються нижчим співвідношенням кредитів до депозитів чи помітнішим скороченням мережі. Одеська область заслуговує особливої уваги: попри скорочення мережі (близько 30,4 %), вона утримує відносно високий індекс через помітний масштаб кредитів/депозитів (0,462). До кластера регіонів середнього рівня (помірна стійкість, але без “сильного драйвера”) також віднесемо Дніпропетровську (0,372), Чернівецьку (0,369), Закарпатську (0,363), Полтавську (0,348), Житомирську (0,322) та Харківську (0,304) області. Для них характерно, що великі фінансові обсяги не гарантують високого індексу. Наприклад, Дніпропетровська обл. має значну депозитну базу, але низьке L/D ≈ 0,288 і скорочення мережі -28,5 %, що свідчить про слабшу “конверсію” ресурсів у кредитування на регіональному рівні (часто так буває при концентрації корпоративних депозитів/казначейських потоків або підвищених ризиках кредитування).

Особливої уваги заслуговує *кластер регіонів з низьким рівнем RCIRI.* Найнижчі значення RCIRI зафіксовані у Сумській (0,295), Чернігівській (0,291), Запорізькій (0,243), Херсонській (0,112) та Донецькій (0,040) областях. Для цих регіонів визначальними є одночасно дві негативні тенденції: різке скорочення фізичної інфраструктури (мережі підрозділів банків у Запорізькій - 52,2%, Херсонській - 84,3%, Донецькій - 89%) та падіння інтенсивності фінансового посередництва (фактично “просідання” кредитної функції у Донецькій - 0,079 та Херсонській - 0,224). Така комбінація формує ризик «інфраструктурної фрагментації» регіональних ринків фінансових послуг, коли цифрові канали не здатні повністю компенсувати втрати фізичної присутності кредитних установ через обмеження безпеки,

(cc) BY-NC

доступності сервісів, цифрових навичок або якості зв'язку. У прикладному вимірі це означає необхідність пріоритезації заходів відновлення фінансової доступності та підтримки стійкості кредитної системи в найбільш уразливих регіонах, що, однак, поєднується зі значними ризиками військового характеру. Регіони з різким падінням мережі та низьким L/D (передусім прифронтові та постраждалі) формують "зону інфраструктурного ризику", де потрібні окремі інструменти відновлення доступу до фінансових сервісів (цифрові канали й відновлення критичної фізичної інфраструктури там, де це можливо).

Узагальнюючи, результати RCIRI підтверджують, що інфраструктурне забезпечення сталого розвитку кредитних установ в умовах цифрової трансформації має виражений регіональний вимір:

– зберігається структурна концентрація фінансових ресурсів у центрах;

– цифровізація супроводжується скороченням фізичної мережі, але масштаби цього процесу істотно різняться між регіонами;

– ключовими чинниками відносної стійкості виступають не лише ресурсна база, а й здатність регіонального фінансового ринку трансформувати депозити у кредитування та підтримувати мінімально достатній рівень мережевої інфраструктури.

Це створює підстави для диференційованої політики інфраструктурного розвитку регіональних ринків фінансових послуг, орієнтованої на зменшення диспропорцій, підвищення фінансової інклюзії та посилення стійкості кредитних установ. Прийняття стабілізаційних рішень має бути прийнято з урахуванням того факту, що інструменти споживчого та торговельного кредитування, інтегровані у маркетингові платформи електронної комерції, виконують мультифункціональну роль: вони одночасно стимулюють платоспроможний попит, забезпечують фінансову підтримку логістичних процесів, розширюють ринки збуту та підвищують ефективність функціонування кредитної системи. У стратегічному вимірі це створює передумови для сталого розвитку ринку фінансових послуг та економічного відновлення регіонів в умовах сучасних викликів.

Розглядаючи переваги електронної комерції, що знайшли прояв при практичному застосуванні в діяльності бізнес-компаній, доцільно виокремити наступні характеристики:

- впровадження сучасних електронних платіжних систем як інструментів швидкого і зручного здійснення фінансових операцій;
- здійснення угод на основі використання сучасних цифрових технологій;
- простота операцій та можливість проведення аудиту провайдером;
- права власності та активи знаходяться як у традиційній, так і цифровій формі (рис. 2).

(cc) BY-NC

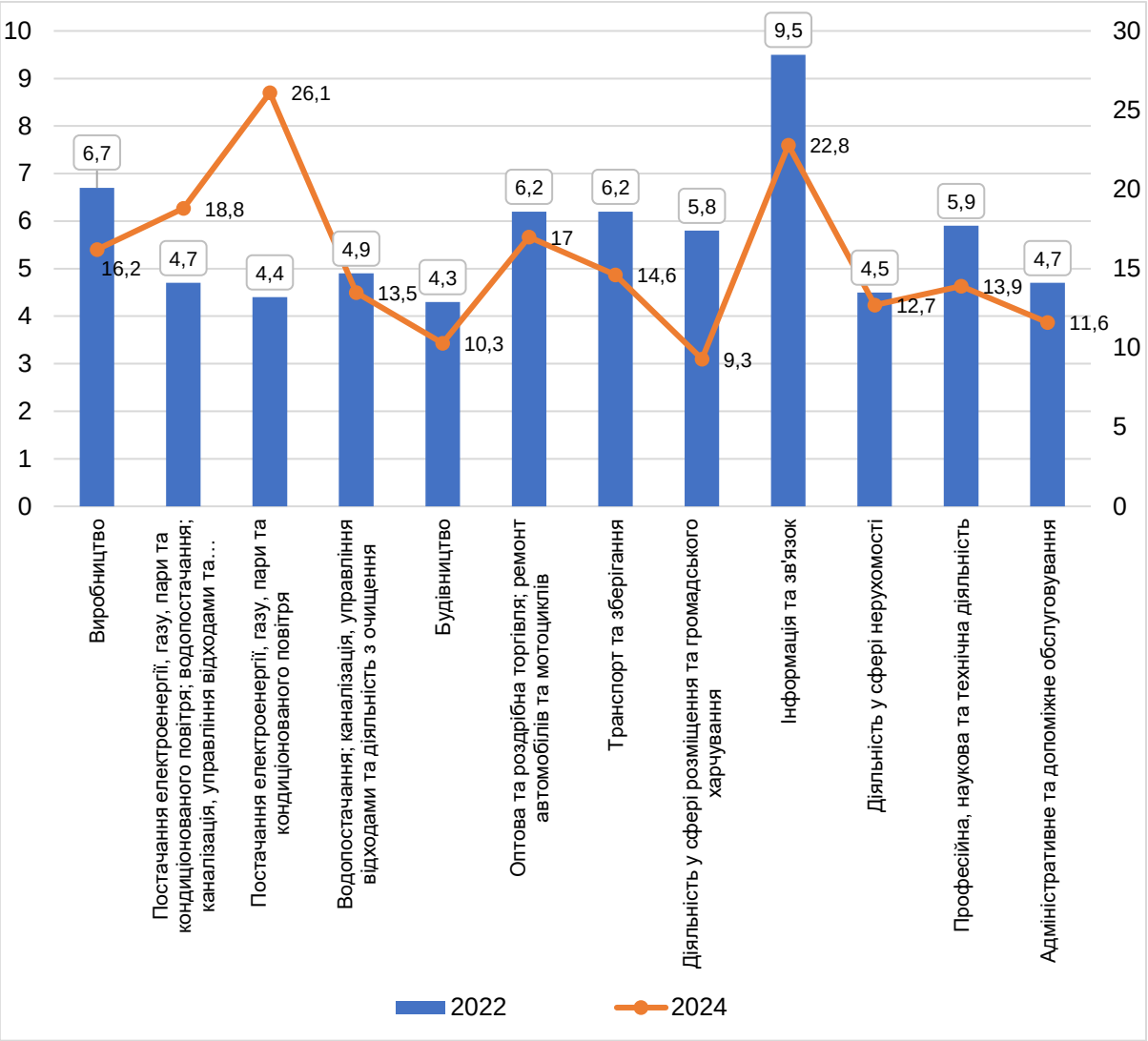

Рис. 2. Частка кількості підприємств, що використовують програмне забезпечення ERP, від загальної кількості підприємств відповідного виду економічної діяльності, %

***Джерело**: [4].*

Основними об'єктами операцій з електронної комерції є товари, послуги та інформація. В залежності від характеру взаємодії виділяють наступні види систем електронної комерції: B2B (бізнес-бізнес), B2G (бізнес держава), B2C (бізнес-клієнт), C2C (клієнт клієнт), G2B (держава-бізнес), G2C (держава-держава). На сьогоднішній день найбільш поширені системи класів B2B та B2C. Модель B2C є найбільш популярною формою електронної комерції та охоплює роздрібну торгівлю в Інтернеті [3]. На рис. 3 представлено частку кількості підприємств, що використовують CRM-програмне забезпечення, від загальної кількості підприємств відповідного виду економічної діяльності.

(cc) BY-NC

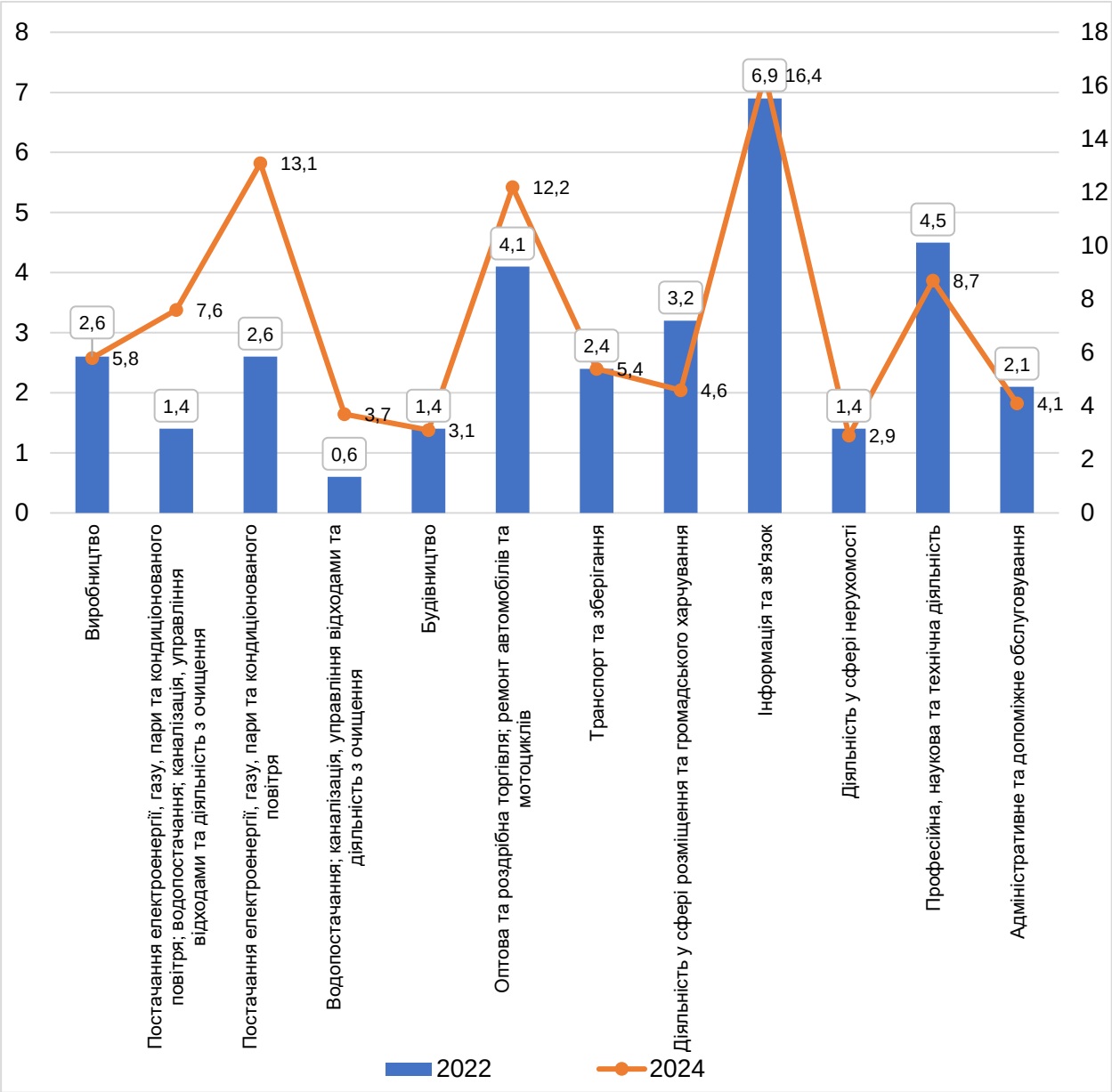

Рис. 3. Частка кількості підприємств, що використовують програмне забезпечення CRM, від загальної кількості підприємств відповідного виду економічної діяльності, %

***Джерело**: [4].*

В умовах цифрової трансформації економіки фінансова та маркетингова інфраструктури формують тісно інтегровану систему, в межах якої реалізуються процеси створення, просування та реалізації товарів і послуг. На відміну від традиційних моделей, де фінансова інфраструктура виконувала переважно допоміжну функцію щодо забезпечення розрахунків, у цифровому середовищі вона стає структуроутворюючим елементом маркетингових каналів, без якого неможливе ефективне функціонування електронної комерції.

(cc) BY-NC

Цифрові маркетингові канали (онлайн-магазини, маркетплейси, мобільні застосунки, соціальні мережі) функціонують на основі фінансово-кредитної інфраструктури, яка забезпечує платіжну підтримку, кредитування споживчого попиту та фінансову аналітику клієнтської поведінки. Фактично фінансові сервіси інтегруються безпосередньо в інтерфейс маркетингової взаємодії зі споживачем, трансформуючи процес прийняття рішення про купівлю.

Одним із ключових елементів такого взаємозв'язку є платіжна інфраструктура, яка включає електронні платіжні сервіси, POS-системи, мобільні гаманці та системи миттєвих розрахунків. Вони забезпечують безперервність маркетингових процесів, мінімізують трансакційні витрати та знижують ризики відмови від покупки на завершальному етапі продажу. Швидкість, надійність і зручність здійснення платежів стають важливими маркетинговими факторами, що впливають на лояльність клієнтів і конкурентоспроможність підприємств електронної комерції.

Подальший розвиток взаємодії фінансової та маркетингової інфраструктур пов'язаний з активним впровадженням кредитних інструментів у цифрові канали збуту. Інструменти споживчого кредитування, розстрочки платежів (Buy Now Pay Later), кредитні ліміти та онлайн-кредити інтегруються у маркетингові платформи як складова торговельної пропозиції. У цьому контексті фінансова послуга перестає бути окремим продуктом і трансформується у маркетинговий інструмент стимулювання попиту. Доступність кредитних ресурсів безпосередньо в момент здійснення покупки зменшує цінові бар'єри, розширює цільову аудиторію та підвищує конверсію маркетингових кампаній.

Важливим аспектом інтеграції фінансової та маркетингової інфраструктур є використання фінансової аналітики у системі цифрового маркетингу. Дані про платіжну дисципліну, частоту транзакцій, структуру витрат і кредитну поведінку споживачів стають джерелом формування персоналізованих маркетингових стратегій. На основі фінансових показників підприємства можуть сегментувати клієнтів, прогнозувати попит, оптимізувати цінову політику та підвищувати ефективність рекламних кампаній. Таким чином, фінансова інфраструктура виконує не лише сервісну, а й аналітичну функцію в системі маркетингового управління.

У регіональному вимірі взаємодія фінансової та маркетингової інфраструктур має особливе значення для розвитку ринку фінансових послуг та кредитної системи. Цифрові маркетингові канали дозволяють фінансовим установам розширювати географію надання послуг, долати територіальні обмеження та знижувати залежність від фізичної присутності банківських відділень. Це сприяє підвищенню рівня фінансової інклюзії, активізації підприємницької діяльності та залученню населення до формальних фінансових відносин.

Водночас ефективність маркетингових каналів електронної комерції значною мірою залежить від стабільності та надійності фінансово-кредитної інфраструктури. Перебої у платіжних системах, низький рівень безпеки фінансових операцій або обмежений доступ до кредитних інструментів знижують довіру споживачів та стримують розвиток цифрових ринків. Тому розвиток фінансової інфраструктури слід розглядати як необхідну умову модернізації маркетингово-логістичної системи та забезпечення сталого функціонування електронної комерції.

(cc) BY-NC

Отже, фінансова та маркетингова інфраструктури в умовах цифрової економіки формують єдину інтегровану систему, у якій фінансові сервіси виступають ключовими елементами маркетингових каналів. Така інтеграція створює передумови для підвищення ефективності кредитної системи, розвитку ринку фінансових послуг і забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіонів в умовах сучасних викликів.

Маркетингово-логістична діяльність підприємств, що використовує інструмент електронної комерції, включає такі напрями, як реклама, продаж, оформлення замовлення та його подальше виконання, виставлення рахунків, ведення обліку запасів, контроль транспортних перевезень, підтримку клієнтів та ін. (рис. 4). Проте реалії вітчизняної економіки під впливом воєнного стану та військової агресії та, як наслідку – глибокої кризи, дозволяють визначити наступні проблеми, що мають місце щодо активного поширення технологій електронної комерції:

- недостатнє покриття мережею Інтернет, особливо прикордонних та прифронтових територій, перебої з енергопостачанням внаслідок військових атак по енергетичній інфраструктурі:
- обмежене коло користувачів внаслідок особливостей менталітету, недовіри до онлайн-трансакцій та поширення шахрайства в мережах;
- перенасиченість інтернет-сайтів, частина з яких займається недобросовісним маркетингом та просуває товари та послуги невідповідної якості;
- недостатній рівень безпеки фінансових угод;
- загрози конфіденційності комерційної та особистої інформації при відсутності відповідних інструментів кіберзахисту;
- недостатній рівень підготовки спеціалістів з інтернет-маркетингу та реклами.

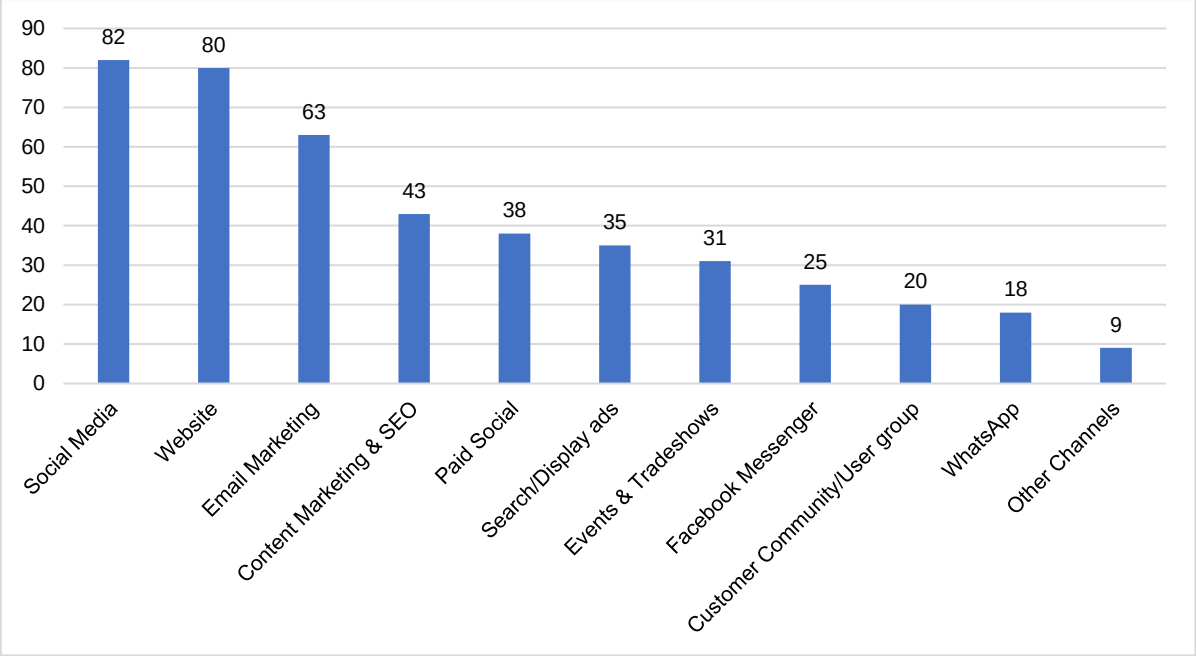

Рис. 4. Маркетингові канали у 2023 році

***Джерело**: Tajammul Pangarkar (2024).*

(cc) BY-NC

Отже, як бачимо, галузь електронної комерції сформована на активному використанні інновацій, що також є проблемою для багатьох структур бізнесу внаслідок нестачі фінансових ресурсів.

Висновки та пропозиції. Таким чином, забезпечення сталого розвитку кредитних установ в умовах цифрової трансформації ринку фінансових послуг потребує формування комплексної системи стратегічних пріоритетів, орієнтованих на модернізацію інфраструктурного базису їх функціонування. В умовах зростання цифрових ризиків, посилення конкуренції з боку fintech-компаній, трансформації споживчої поведінки та зовнішніх кризових впливів саме інфраструктурне забезпечення визначає здатність кредитних установ адаптуватися до змін, зберігати фінансову стійкість та виконувати функцію фінансового посередництва.

Першочерговим стратегічним пріоритетом є розвиток сучасної кредитної та платіжної інфраструктури, яка забезпечує безперервність фінансових потоків, зниження трансакційних витрат і підвищення доступності кредитних послуг. У цифровому середовищі кредитні установи мають орієнтуватися на впровадження дистанційних каналів кредитування, цифрових платіжних сервісів, миттєвих розрахунків та інтегрованих платіжно-кредитних рішень. Модернізація платіжної інфраструктури сприяє підвищенню довіри клієнтів до фінансових установ, зростанню обсягів безготівкових операцій та розширенню клієнтської бази. У стратегічному вимірі це створює передумови для зміцнення фінансової стійкості кредитних установ та підвищення ефективності функціонування ринку фінансових послуг загалом.

По-друге, цифрова трансформація ринку фінансових послуг зумовлює необхідність активної інтеграції fintech-рішень у діяльність кредитних установ. Fintech-компанії виступають як конкуренти, так і потенційні партнери традиційних кредитних установ, пропонуючи інноваційні інструменти кредитування, платежів, фінансової аналітики та управління ризиками. Стратегічним пріоритетом є формування партнерських моделей взаємодії між кредитними установами та fintech-сектором, що дозволяє поєднати інноваційність цифрових рішень із фінансовою надійністю та регуляторною відповідністю банківської системи. Впровадження fintech-рішень сприяє підвищенню операційної ефективності, персоналізації фінансових послуг і розширенню доступу до кредитних ресурсів, особливо для малого та середнього бізнесу.

Третім напрямом є забезпечення стійкості фінансової системи, який виступає одним із ключових стратегічних пріоритетів розвитку кредитних установ. Умови воєнного стану, зростання кіберзагроз, енергетичної нестабільності та макроекономічної невизначеності актуалізують необхідність підвищення інституційної, технологічної та операційної стійкості кредитних установ. У цьому контексті інфраструктурне забезпечення має включати розвиток систем кібербезпеки, резервних цифрових каналів обслуговування, механізмів управління ризиками та кризового реагування. Стійка фінансова інфраструктура дозволяє кредитним установам забезпечувати безперервність надання фінансових послуг, знижувати системні ризики та підтримувати довіру учасників ринку фінансових послуг.

(cc) BY-NC

Четвертим, невід'ємним напрямом у контексті обраного курсу країни, є інституційна підтримка євроінтеграційного вектора розвитку України. Котрий визначає інтеграцію кредитних установ у європейський фінансовий простір як важливий стратегічний пріоритет. Це передбачає гармонізацію регуляторних вимог, впровадження європейських стандартів фінансової звітності, платіжних систем і цифрових фінансових сервісів. Інфраструктурна інтеграція з європейським фінансовим ринком сприяє підвищенню конкурентоспроможності кредитних установ, розширенню доступу до міжнародних фінансових ресурсів та залученню інвестицій. У стратегічному вимірі це створює умови для сталого розвитку кредитної системи України та її адаптації до глобальних тенденцій розвитку ринку фінансових послуг.

Це дослідження виконано в межах проєкту ERASMUS+ SUSTED «Освіта для сталого розвитку: синергія компетенцій для відновлення України» (номер проєкту: 101178414). Проєкт співфінансується Європейським Союзом, проте висловлені погляди та думки належать лише авторам цього проєкту і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність.

This research is carried out within the framework of the ERASMUS+ SUSTED project «Education for sustainable development: synergy of competences for the recovery of Ukraine» (Project number: 101178414). The project is funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Список використаних джерел

1. Leveraging Digital Technologies in Logistics 4.0: Insights on Affordances from Intralogistics Processes / T. Albrecht, MS. Baier, H. Gimpel et al. // Inf Syst Front. – 2024. – No. 26. – Pp. 755–774. DOI: https://doi.org/10.1007/s10796-023-10394-6.
2. Grewal D. Roles of retailer tactics and customer specific factors in shopper marketing: Substantive, methodological, and conceptual issues / D. Grewal, A. L. Roggeveen, J. Nordfält // Journal of Business Research. – 2016. – Vol. 69, Issue 3. – Pp. 1009–1013.
3. Як змінилася електронна комерція у 2022 році – дослідження Admitad [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу: https://eba.com.ua/yak-zminylasya-elektronna-komertsiya-u-2022-rotsi-doslidzhennya-admitad/.
4. Supporting informed and safe use of digital payments through digital financial literacy (Policy brief/report) [Electronic resource] / OECD. – OECD Publishing, 2025. – Accessed mode: https://www.oecd.org/en/publications/supporting-informed-and-safe-use-of-digital-payments-through-digital-financial-literacy_21de47d1-en/full-report.html.
5. Бабух І. Б. Ринок фінансових послуг в економіці регіонів: теоретичні основи та ефективність функціонування / І. Б. Бабух // Регіональна економіка. – 2025. – № 2 (116). – С. 83–90.
6. Гасій О. Вплив інтернет-банкінгу та мобільних додатків на зручність та доступність банківських послуг для клієнтів в Україні / О. Гасій, О. Скорба, Н. Рошко // Економіка та суспільство. – 2024. – № 59. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-100.

(cc) BY-NC

7. Гордей О. Використання Open Banking у банківській системі України: можливості та ризики / О. Гордей, Є. Середа // Підприємництво та інновації. – 2024. – № 31. DOI: https://doi.org/10.32782/2415-3583/31.3.

8. Демчишак Н. Розвиток цифрових технологій у банківській системі України: інновації в кредитуванні, ризики та перспективи / Н. Демчишак, Р. Лоїк, А. Лоїк // Економіка та суспільство. – 2024. – № 61. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-2.

9. Дубина М. В. Кредитна інфраструктура: особливості визначення сутності категорії / М. В. Дубина, В. Ю. Прокопенко // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2015. – Вип. 1 (45), т. 1. – С. 209–212.

10. Дубина М. Теоретичні положення обґрунтування сутності банківської цифрової інфраструктури / М. Дубина, Я. Устименко // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2025. – № 2 (42). – С. 274–285. DOI: https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2(42)-274-285.

11. Огляд фінансових ринків України та системи корпоративного управління для сталого відновлення : звіт [Електронний ресурс]. – 2025. – 179 с. – Режим доступу: https://mof.gov.ua/uk/imf_technical_mission_reports-386.

12. Пшик Б. Удосконалення регулювання fintex на ринку банківських послуг в Україні / Б. Пшик, У. Грудзевич // Економіка та суспільство. – 2023. – № 54. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-67.

13. Рубанов П. М. Трансформаційні процеси в національній економіці під впливом FinTech інновацій : монографія / П. М. Рубанов. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 452 с.

14. Скоропад І. Відкритий банкінг в Україні: обґрунтування вибору стратегічних моделей для банківських установ / І. Скоропад, І. Заверуха // Економіка та суспільство. – 2025. – № 74. – Режим доступу: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6065.

15. Статистика фінансового сектору [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial#4fsi.

16. Терешко Ю. Розвиток інфраструктури для безготівкових платежів у контексті фінтех-революції / Ю. Терешко, Г. Толкачова, Г. Михальчинець // Економіка та суспільство. – 2024. – № 65. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-75.

References

1. Albrecht, T., Baier, M. S., Gimpel, H., & al. (2024). Leveraging digital technologies in Logistics 4.0: Insights on affordances from intralogistics processes. *Information Systems Frontiers*, *26*, 755–774. https://doi.org/10.1007/s10796-023-10394-6

2. Grewal, D., Roggeveen, A. L., & Nordfält, J. (2016). Roles of retailer tactics and customer specific factors in shopper marketing: Substantive, methodological, and conceptual issues. *Journal of Business Research*, *69*(3), 1009–1013. https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2015.08.012.

3. Admitad. (2022). Yak zminylasia elektronna komertsiia u 2022 rotsi – doslidzhennia Admitad [How e-commerce changed in 2022 – Admitad research]. *European Business Association.* https://eba.com.ua/yak-zminylasya-elektronna-komertsiya-u-2022-rotsi-doslidzhennya-admitad/.

4. OECD. (2025). *Supporting informed and safe use of digital payments through digital financial literacy* (Policy brief/report). OECD Publishing. https://www.oecd.org/en/publications/supporting-informed-and-safe-use-of-digital-payments-through-digital-financial-literacy_21de47d1-en/full-report.html.

5. Babukh, I. B. (2025). Rynok finansovykh posluh v ekonomitsi rehioniv: teoretychni osnovy ta efektyvnist funktsionuvannia [Financial services market in the economy of regions: Theoretical foundations and efficiency of functioning]. *Rehionalna ekonomika – Regional Economy*, *2*(116), 83–90.

(cc) BY-NC

6. Hasii, O., Skorba, O., & Roshko, N. (2024). Vplyv internet-bankinhu ta mobilnykh dodatkiv na zruchnist ta dostupnist bankivskykh posluh dlia kliientiv v Ukraini [The impact of internet banking and mobile applications on the convenience and accessibility of banking services for customers in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (59). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-100.

7. Hordei, O., & Sereda, Ye. (2024). Vykorystannia Open Banking u bankivskii systemi Ukrainy: mozhlyvosti ta ryzyky [Using Open Banking in the banking system of Ukraine: Opportunities and risks]. *Pidpryiemnytstvo ta innovatsii – Entrepreneurship and Innovation*, (31). https://doi.org/10.32782/2415-3583/31.3.

8. Demchyshak, N., Loik, R., & Loik, A. (2024). Rozvytok tsyfrovykh tekhnolohii u bankivskii systemi Ukrainy: innovatsii v kredytuvanni, ryzyky ta perspektyvy [Development of digital technologies in the banking system of Ukraine: Innovations in lending, risks and prospects]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (61). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-2.

9. Dubyna, M. V., & Prokopenko, V. Yu. (2015). Kredytna infrastruktura: osoblyvosti vyznachennia sutnosti katehorii [Credit infrastructure: Features of determining the essence of the category]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriia «Ekonomika» – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series "Economics"*, *1*(45), 209–212.

10. Dubyna, M., & Ustymenko, Ya. (2025). Teoretychni polozhennia obgruntuvannia sutnosti bankivskoi tsyfrovoi infrastruktury [Theoretical provisions for substantiating the essence of banking digital infrastructure]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and Prospects of Economics and Management*, *2*(42), 274–285. https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2(42)-274-285.

11. Ministry of Finance of Ukraine. (2025). *Ohliad finansovykh rynkiv Ukrainy ta systemy korporatyvnoho upravlinnia dlia staloho vidnovlennia: zvit* [Review of financial markets of Ukraine and the corporate governance system for sustainable recovery: Report]. https://mof.gov.ua/uk/imf_technical_mission_reports-386.

12. Pshyk, B., & Hrudzevych, U. (2023). Udoskonalennia rehuliuvannia fintech na rynku bankivskykh posluh v Ukraini [Improving the regulation of fintech in the banking services market in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (54). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-67.

13. Rubanov, P. M. (2020). *Transformatsiini protsesy v natsionalnii ekonomitsi pid vplyvom FinTech innovatsii [Transformational processes in the national economy under the influence of FinTech innovations].* Sumy State University.

14. Skoropad, I., & Zaverukha, I. (2025). Vidkrytyi bankinh v Ukraini: obgruntuvannia vyboru stratehichnykh modelei dlia bankivskykh ustanov [Open banking in Ukraine: Substantiation of the choice of strategic models for banking institutions]. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and Society]*, (74). https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6065.

15. National Bank of Ukraine. (n.d.). *Statystyka finansovoho sektoru [Financial sector statistics].* https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial#4fsi.

16. Tereshko, Yu., Tolkachova, H., & Mykhalchynets, H. (2024). Rozvytok infrastruktury dlia bezghotivkovykh platezhiv u konteksti fintekh-revoliutsii [Development of infrastructure for cashless payments in the context of the fintech revolution]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (65). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-75.

Отримано 18.10.2025

(cc) BY-NC

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

УДК 336.71:332.1:004
JEL Classification: G21; G20; O33; R11

Ivanova Nataliia
Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Entrepreneurship and Trade
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)
E-mail: ivanova.nat.vlad@gmail.com. **ORCID:** http://orcid.org/0000-0001-6622-7310
ResearcherID: I-3574-2016

Olha Popelo
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Professor of the Department of Management and Administration
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)
E-mail: popelo.olha@gmail.com. **ORCID:** https://orcid.org/0000-0002-4581-5129
ResearcherID: I-8572-2016

INFRASTRUCTURE SUPPORT FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF CREDIT INSTITUTIONS UNDER THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION OF REGIONAL FINANCIAL SERVICES MARKETS

Abstract*. The article examines the infrastructure foundations of sustainable development of credit institutions under the conditions of digital transformation of regional financial services markets in Ukraine. In the context of increasing macroeconomic instability, wartime challenges, and rapid diffusion of fintech solutions, the resilience of credit institutions is increasingly determined not only by financial indicators but also by the quality and adaptability of the supporting infrastructure. The study highlights the growing interdependence between financial infrastructure, digitalization processes, and the expansion of electronic commerce, which simultaneously acts as a driver of demand for financial services and an indicator of infrastructure effectiveness.*

Special attention is given to the transformation of payment systems, digital lending channels, open banking models, and the integration of credit instruments into e-commerce platforms, including consumer credit and "Buy Now Pay Later" solutions. The research emphasizes that infrastructure development must combine technological modernization, institutional stability, cybersecurity mechanisms, and regional financial inclusion.

To identify spatial disparities and assess regional resilience, the authors propose an integrated Regional Credit Infrastructure Resilience Index (RCIRI), based on four components: regional credit concentration, deposit concentration, loans-to-deposits ratio, and the dynamics of the physical banking network. The empirical results reveal significant territorial asymmetry, with strong concentration of financial flows in the Kyiv macro-region and pronounced infrastructure losses in frontline and vulnerable areas.

The findings confirm that sustainable development of credit institutions requires differentiated regional infrastructure policies aimed at reducing disparities, strengthening digital financial access, and enhancing the adaptive capacity of the credit system under contemporary economic and security challenges.

Keywords: financial services market, credit institution, infrastructure, e-commerce, regional development, sustainable development, marketing, logistics, digitalization, region
Fig.: 4. Table: 2. References: 16.

Бібліографічний опис для цитування:
Іванова Н. В., Попело О. В. Інфраструктурне забезпечення сталого розвитку кредитних установ в умовах цифрової трансформації регіональних ринків фінансових послуг. *Науковий вісник Полісся*. 2025. № 2(31). С. 291-311. DOI: https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2(31)-291-311.

(cc) BY-NC